

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของนายแก้วสรร อติโพธิ สมาชิกวุฒิสภา และคณะ รวม ๒๘ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีของนายรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ ประกอบมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๐๕

๑. ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปย่อกล่าวหาได้ว่า

๑.๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ระบุห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้ใดถือครองหุ้นในบริษัทใดเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด คือร้อยละห้า หรือหากถือครองอยู่ก่อนก็ต้องไม่คงไว้ต่อไปซึ่งการถือครองนั้น แต่ถ้ายังประสงค์จะรักษาประโยชน์ของตนในหุ้นนั้นไว้ ก็ต้องแจ้งให้ประธาน ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และโอนหุ้นดังกล่าวให้นิติบุคคลรับจัดการทรัพย์สินรับไปจัดการต่อไป โดยจะต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องจัดการในหุ้นหรือกิจการของบริษัทดังกล่าวอีก หากพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ในทางกฎหมายมหาชนแล้วถือว่า มาตรา ๒๐๕ มิได้ตรารขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางธุรกิจ แต่มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะมิให้รัฐมนตรีผู้ใดมีประโยชน์ทับซ้อนระหว่างอำนาจหน้าที่ของส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัวหากรัฐมนตรีผู้ใดจะอ้างว่าตนได้โอนหุ้นให้ผู้อื่นไปแล้ว แต่ความจริงกลับปรากฏว่ายังมีอำนาจครอบงำจัดการหุ้นหรือกิจการนั้นอยู่ ดังนั้นก็ต้องถือว่ารัฐมนตรีผู้นั้นยังคง “ถือครอง” หุ้นนั้นและถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งได้ การตีความคำว่า “ไม่คงไว้” ซึ่งความเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในมาตรา ๒๐๕ จึงต้องตีความให้กว้างกว่ากฎหมายเอกชน ทั้งนี้เพื่อตัดความทับซ้อนนี้ให้ขาดออกจากกันให้จงได้ โดยต้องมุ่งไปที่อำนาจครอบงำจัดการที่ปรากฏตามความเป็นจริงว่า รัฐมนตรีผู้นี้ได้ตัดขาดไม่ถือครองอำนาจนี้แล้วจริง ๆ หรือไม่ ไม่ว่าหุ้นนั้นจะถือในนามบุคคลใดก็ตาม ด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่กล่าวมานี้ การตัดขาดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐมนตรีกับหุ้นของบริษัทใดจึงต้องตีความให้เป็นผลโดยเด็ดขาด หากรัฐมนตรีใดยังคงความสัมพันธ์ไว้ไม่ว่าโดยตรง เช่น ยังมีชื่อถือครองอยู่ หรือโดยอ้อม เช่น โอนหุ้นให้บุตรของตนแต่อำนาจจัดการบริษัทโดยแท้จริงแล้วยังอยู่ที่ตนเองก็ตาม ไม่ว่ากรณีใดก็ต้องวินิจฉัยว่าเป็นการ “ถือประโยชน์ทับซ้อน” ที่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕ ทั้งสิ้น

๑.๒ ในประเด็นเรื่องการครอบงำจัดการนั้น ผู้ร้องเห็นว่า การครอบงำจัดการหุ้นหรือกิจการของบริษัทใดนั้นเป็นเรื่องของข้อเท็จจริง อาจปรากฏให้เห็นเป็นทางการโดยมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นก็ได้หรือถือหุ้นทั้งหมดในบริษัทที่ถือหุ้นนั้นอีกชั้นหนึ่งก็ได้ หรือไม่มีชื่ออยู่ที่ใดเลยเพราะมีแต่ชื่อถูกเป็นผู้ถือหุ้น แต่ปรากฏพฤติการณ์แวดล้อมทำให้เชื่อได้ว่าอำนาจแท้จริงอยู่กับผู้นั้น เช่น เป็นผู้ตัดสินใจแท้จริงในการตั้งบริษัทลูกหรือขายหุ้น ถือครองเงินปันผลในบัญชีของตนหรือภรรยา หากเป็นบัญชีภรรยาก็ปรากฏการไหลของเงินมาเป็นเงินบริจาคให้พรรคการเมืองของรัฐมนตรีนั้น หรือชื่อที่ดินพร้อมอาคารมาให้พรรคเช่าในราคาถูกเป็นต้น พฤติการณ์ของการครอบงำนี้มีอยู่ตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทจนถึงวันที่ถูกกล่าวหาและปรากฏพฤติการณ์ให้เห็นเป็นระยะ ๆ เท่านั้น พยานหลักฐานทุกช่วงเวลาสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้ทั้งสิ้น ทั้งในช่วงก่อนเป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่างเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ ๑ หรือสมัยที่ ๒ ทั้งหมดนี้ถ้าสามารถประกอบให้เห็นความเป็นจริงในปัจจุบันได้ว่า นายกรัฐมนตรีผู้นี้ยังคงถือครองอำนาจครอบงำจัดการอยู่ ศาลก็มีอำนาจนำหลักฐานดังกล่าวเข้าสู่สำนวนปัจจุบันได้ทั้งสิ้นอำนาจครอบงำจัดการนี้อาจดำรงอยู่อย่างซบซอนมั่นคง ในฐานะเป็นอำนาจของกลุ่มครอบครัวที่ได้ร่วมกันสร้างกิจการใดขึ้นมาก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ สัดส่วนการถือหุ้นจะไม่มี ความหมาย เป็นเพียงการแบ่งผลประโยชน์เท่านั้น ตัวการตัดสินใจสำคัญทางธุรกิจทั้งหมดนี้อาจตัดสินใจด้วยตัวหัวหน้าครอบครัวและภรรยาเท่านั้น โดยทั้งสองคนนี้อาจไม่มีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นเลยก็ได้ ส่วนบุตรชายที่รับโอนหุ้นมาถือไว้ในมือนั้น ก็เป็นการถือโดยอำพรางแทนครอบครัวหาได้มีส่วนใช้อำนาจตัดสินใจใด ๆ ไม่

๑.๓ คดีนี้ต้องการแต่เพียงอำนาจการไต่สวนของศาลรัฐธรรมนูญ ในปัญหาและช่องทางที่ชี้ช่องไว้แล้วเท่านั้น ประเด็นสำคัญในทางวิธีพิจารณาจึงอยู่ที่ว่า คดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ต้องทำตนเหมือนเช่น กกต. ในคดีเลือกตั้ง ที่เป็นทั้งพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาลอยู่ในตัว โดยมีอำนาจแสวงหาหลักฐานที่ให้ไว้อย่างสมบูรณ์ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ทุกประการแล้วจะสั่งการให้ กกต. ตลาดหลักทรัพย์และธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งเอกสาร หรือดำเนินการสอบสวนใดก็ได้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสอบสวนการเงินของผู้ต้องสงสัยก็ได้ ให้กระทรวงการต่างประเทศสอบสวนเอกสารตัวตนของแอมเปิล ริช ณ ประเทศที่ตั้งก็ได้ เอกสารใดที่จำเป็นก็สามารถเรียกได้จากทุกฝ่าย หรือจะตั้งคณะทำงานพิเศษขึ้นสอบสวนการใดก็ได้ทั้งสิ้น อำนาจเช่นนี้เองที่สมาชิกรัฐสภาไทยไม่มีอยู่ในมือเช่นนานาประเทศ นับแต่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ก่อตั้งบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในสมัยที่ ๑ และสมัยที่ ๒ มาโดย

ลำดับเป็นเวลากว่าห้าปีนั้น ผู้ร้องได้เฝ้าติดตามมาโดยตลอดว่ารัฐมนตรีผู้นี้ได้ตัดขาดจากหุ้นและกิจการของบริษัทจริงหรือไม่แต่ก็ยังไม่มีหลักฐานชี้บ่งให้เป็นที่ชัดเจนได้ ขณะเดียวกันก็ได้พบเห็นมาตรการนานาประการของรัฐบาลที่เอื้อประโยชน์โดยเฉพาะต่อบริษัทในเครือชินคอร์ปอเรชั่น มาโดยตลอดทั้งในกิจการโทรคมนาคม สายการบิน และโทรทัศน์ ทั้งในและต่างประเทศ ทำให้สินทรัพย์เหล่านี้มีราคาเพิ่มพูนขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งในท้ายที่สุดเมื่อนำสินทรัพย์ ซึ่งก็คือหุ้นของกลุ่มครอบครัวชินวัตรและครอบครัวดามาพงศ์ออกจำหน่ายให้แก่กลุ่มทุนสิงคโปร์กับกลุ่มทุนไทยในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๖ นี้แล้ว ก็ยังประโยชน์เป็นเงินในมือได้ถึง ๗๓,๓๐๐ ล้านบาท ผู้ร้องได้ศึกษารวบรวมพยานหลักฐานที่ปรากฏขึ้นโดยลำดับ เพื่อวินิจฉัยว่ารัฐมนตรีผู้นี้มีพฤติการณ์ที่ยังคง “ครอบงำจัดการ” บริษัทอยู่หรือไม่ และได้พบว่ามีหลักฐานเบาะแสปัจจุบันอันแน่นหนาเพียงพอที่จะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญรับฟ้องแล้วใช้อำนาจของตนได้สวนความจริงให้เป็นที่กระจ่างได้ว่า แท้ที่จริงแล้วนายกรัฐมนตรีผู้นี้ยังคงเกี่ยวข้องจัดการกับหุ้นและกิจการของบริษัทมาโดยตลอดตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่ ๑ จนถึงสมัยที่ ๒ แล้วขอให้วินิจฉัยให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๑๖ (๖) โดยด่วน

นอกจากนี้ ผู้ร้องยังเข้าชื่อในคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ยื่นโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ประมวลปัญหาทางกฎหมายและแสดงความคิดเห็นว่า พฤติการณ์ของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด มีปัญหากระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ และกฎหมายต่าง ๆ จัดกลุ่มได้ ๔ กรอบ คือ

กรอบที่ ๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ทำให้ขาดคุณสมบัติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ (๖) สมาชิกวุฒิสภา ๒๘ คน ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า นายกรัฐมนตรียังไม่วางมือตัดขาดจากหุ้นและกิจการชินคอร์ป ต้องห้ามตาม มาตรา ๒๐๕

กรอบที่ ๒ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ การถอดถอนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประชาชนห้าหมื่นคน หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๒๕ คน กล่าวหาให้วุฒิสภาถอดถอนได้โดยต้องผ่านการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน สมาชิกวุฒิสภา ๒๘ คน ไม่ได้ยื่นคำร้องในกรอบนี้

กรอบที่ ๓ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีปกปิดทรัพย์สิน เช่นไม่แจ้งการถือหุ้นในบริษัท แอมเปิล ริช ในบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญถอดถอนได้ สมาชิกวุฒิสภา ๒๘ คน ไม่ได้ยื่นคำร้องในกรอบนี้

กรอบที่ ๔ ความผิดตามกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ เช่น การหลีกเลียงภาษี การไม่แจ้งการโอนหุ้น ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบ การให้คนต่างด้าวถือหุ้นเป็นซับเป็นซ้อนเพื่อ หลีกเลียงกฎหมายหรือกระทำการฟอกเงิน เป็นต้น คำร้อง สมาชิกวุฒิสภา ๒๘ คน ไม่เกี่ยวข้องกับ กรอบนี้

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๓๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพ ของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธาน แห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง”

“มาตรา ๒๐๘ รัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใดตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๐ มิได้ เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด ก็มิได้ด้วย”

“มาตรา ๒๐๙ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่ คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้รัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้รัฐมนตรีผู้นั้น โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อ ประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้น หรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าว”

“มาตรา ๒๑๕ รัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๖

ฯลฯ

คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) จะใช้อำนาจแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง มิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ (๓) และวรรคสอง และมาตรา ๒๐๔ มาใช้บังคับกับคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งและอยู่ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสอง

ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๖ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐๒ และมาตรา ๒๐๓ โดยอนุโลม”

“มาตรา ๒๑๖ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดเฉพาะตัว เมื่อ

ฯลฯ

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๘ หรือมาตรา ๒๐๙

ฯลฯ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๖)”

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖

“ข้อ ๖ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือ ใช้ถ้อยคำสุภาพและมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

(๒) ระบุมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับเหตุในคำร้อง

(๓) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิ พร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๔) มีคำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน

(๕) ลงลายมือชื่อผู้ร้อง แต่ในกรณีที่เป็นการทำและยื่นหรือส่งคำร้องแทนผู้อื่นต้องแนบใบมอบฉันทะให้ทำการดังกล่าวไปด้วย

คำร้องต้องยื่นพร้อมสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบโดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกัน
จำนวนยี่สิบชุด”

๓. การพิจารณาและคำวินิจฉัย

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าจะรับคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาไว้
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ (๖) หรือไม่

กรณีตามคำร้อง ผู้ร้องมีความประสงค์จะให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาคุณสมบัติของ
นายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ (๖) เพราะมีปัญหาขาดคุณสมบัติโดยกระทำการอันต้องห้าม
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ดังที่ผู้ร้องสรุปเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรอบที่ ๑ ข้างต้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ (๖) บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ(๖)
กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๘ หรือ มาตรา ๒๐๕” การกระทำความผิดที่ผู้ร้องอ้างว่า
นายกรัฐมนตรีกระทำ คือ การกระทำความผิดอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๒๐๕ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้
ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ
ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้รัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธาน
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง
และให้รัฐมนตรีผู้นั้น โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อ
ประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ
เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่งนั้นต้องปรากฏ
ข้อเท็จจริงว่า รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทในจำนวนที่กฎหมายบัญญัติจึงต้องแจ้ง
ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และหากประสงค์จะได้รับ
ประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นนั้นต่อไปให้รัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
ดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในคำร้องนี้ ผู้ร้องกล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง ได้โอนหุ้นในบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น
จำกัด ให้บุคคลในครอบครัวไปแล้วก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำ

อำนาจ โดยผู้ร้องเห็นว่าอำนาจการจัดการยังคงอยู่กับผู้ถูกร้อง ผู้ร้องได้แนบหลักฐานภาพถ่ายเอกสาร ประกอบคำร้อง คือ ภาพถ่ายเอกสารแบบพิมพ์รายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ของกิจการ (แบบที่ ๒๔๖-๒) ที่ยื่นต่อ กสท. และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ ๕๖-๑) ของ บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด พิจารณาแล้วเอกสารดังกล่าวเป็นสำเนาเอกสารที่มีได้มีการรับรองว่าถูกต้องแท้จริง โดยผู้มีอำนาจและสำเนาเอกสารภาษาต่างประเทศก็มีได้มีคำแปลเป็นภาษาไทย แต่ถึงอย่างไรข้อความ ในเอกสารเท่าที่อ่านได้ก็ไม่มีประโยชน์ในการสนับสนุนข้ออ้างของผู้ร้องว่าหุ้นในบริษัท ฯ ความจริง ยังเป็นของผู้ถูกร้องซึ่งหากจะต้องวินิจฉัยกรณีนี้ก็จะเป็นการปิดกั้นทรัพย์สินซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ พิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะวินิจฉัยก่อนส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หากศาลรัฐธรรมนูญทำการวินิจฉัยโดยพลการก็จะเป็นการขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อกล่าวหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ วรรคสอง ที่ว่ารัฐมนตรีจะต้องไม่กระทำการใด อันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท พิจารณาตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “บริหาร” หรือ “จัดการ” มีความหมายว่า ดำเนินการ สั่งงาน ควบคุมงาน ดังนั้นการบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้น ของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท จึงหมายความว่า การเข้าไปดำเนินการ สั่งงาน ควบคุมงานเกี่ยวกับหุ้นของบริษัท และ กิจการทั่ว ๆ ไปของบริษัท เช่น การลดทุน เพิ่มทุน เปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้น การกำหนดหรือยกเลิก หุ้นบุริมสิทธิ การที่ผู้ถือหุ้นรายหนึ่งซื้อขายหรือส่งซื้อขายหุ้นเฉพาะส่วนของตนในบริษัท ไม่ถือว่าเป็น การเข้าไปบริหารจัดการ ดำเนินการ สั่งงาน หรือควบคุมงานเกี่ยวกับหุ้นของบริษัทนั้น ๆ เพราะหุ้น ที่ซื้อขายเฉพาะส่วนที่ตนเป็นเจ้าของมิได้เป็นของผู้ถือหุ้นส่วนรวมซึ่งการบริหารหรือจัดการต้องกระทำ โดยผู้มีอำนาจตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัทและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อกล่าวหาของ ผู้ร้องตามนัยที่ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องเข้าไปมีส่วนในการจัดการขายหุ้นของบุคคลในครอบครัวและ เครือญาติ นั้น เมื่อมีการวินิจฉัยแล้วว่า การขายหุ้นของผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งมิใช่เป็นการบริหาร จัดการหุ้นของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ วรรคสอง และคำบรรยายคำร้อง ของผู้ร้องก็มิได้แสดงว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการใดที่เป็น การเข้าไปบริหารหรือจัดการเกี่ยวกับกิจการ ของบริษัท ฯ ตามคำร้อง จึงไม่มีประเด็นที่พิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้มีส่วนเข้าไปจัดการในกิจการของ บริษัท

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้อง ผู้ร้องบรรยายภาพกว้าง ๆ ในลักษณะคาดคะเนโดยขาดพยานหลักฐานและสรุปความเห็นของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการในอำนาจหน้าที่ถึงขนาดเป็นการเข้าไปบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจการในเครือของกลุ่มบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น ฯ ผู้ร้องได้เฝ้าติดตามพฤติกรรมของผู้ถูกร้องมาโดยตลอดว่าผู้ถูกร้องได้ตัดขาดจากหุ้นและกิจการของบริษัทจริงหรือไม่ แต่ก็ยังไม่มีหลักฐานบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนได้ ซึ่งคำกล่าวหาของผู้ร้องมีผลเป็นโทษร้ายแรงต่อผู้ถูกร้องถึงขนาดจะต้องพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและมีผลให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ (๑) แต่ผู้ร้องไม่สามารถระบุการกระทำได้ว่าผู้ถูกร้องได้กระทำการใดอันเป็นการเข้าไปบริหารจัดการกิจการของบริษัทและผู้ร้องก็ยังรับในคำร้องว่าไม่มีหลักฐาน ผู้ร้องได้แต่เสนอว่า ภายใต้อำนาจการบริหารประเทศของผู้ถูกร้องซึ่งมีตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กิจการในเครือของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น ฯ มีผลประโยชน์ มีความผิดโศกพิภพ จึงเรียกร้องว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ต้องทำตนเหมือนเช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในคดีเลือกตั้ง ที่เป็นทั้งพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล อยู่ในตัว ขอเรียกร้องนี้พิจารณาแล้วไม่สามารถยอมรับได้ ทั้งนี้เพราะศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตุลาการ ต้องพิจารณาคดีตามรัฐธรรมนูญด้วยความเป็นกลาง โดยมีอำนาจไต่สวนคดีเพื่อพิสูจน์ความเท็จจริงของพยานหลักฐานของผู้ร้องและผู้ถูกร้องประกอบการวินิจฉัยเท่านั้น เมื่อผู้ร้องไม่สามารถเสนอข้อเท็จจริงและไม่สามารถระบุพยานหลักฐานให้ศาลรัฐธรรมนูญ เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมเข้าข่ายการกระทำผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ ศาลรัฐธรรมนูญจะตั้งประเด็นทำการตรวจสอบเสาะหา รวบรวมพยานหลักฐาน และทำการสอบสวนเอกชนพนักงานสอบสวนอย่าง กกต. หรือพนักงานอัยการมิได้ เพราะศาลรัฐธรรมนูญมิใช่องค์กรตรวจสอบ คำร้องของผู้ร้องขาดข้อเท็จจริงและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖ (๓) ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมานิต วิทยาเต็ม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ